

Täydentävä lausuma YVA-työryhmän valmistelemaan hallituksen esitykseen laiksi ympäristövaikutusten arviointimenettelystä ja laeiksi eräiden siihen liittyvien lakien muuttamisesta

YVA-työryhmän toimeksianto ja hallitusohjelman tavoitteet

YVA-työryhmä asetettiin vuonna 2015 valmistelemaan EU:n uudistetun YVA-direktiivin kansallista täytäntöönpanoa sekä yhteensovittamaan YVA-arviointi hankkeen kaavamennettelyyn ja sen lupamenettelyihin.

Nykyisin YVA on muista yrityksen investointihankkeen viranomaismenettelyistä täysin erillinen ELY-keskuksen johtama menettely. Yritykset tekevät vuosittain YVA-arvioinnin 30-50 suuressa investointihankkeessa. Sen keskimääräinen kesto on 1-1,5 vuotta.

Hallitusohjelman yhtenä läpileikkaavista tavoitteista on normien purku ja byrokratian vähentäminen. Elinkeinoelämän kannalta keskeisiä ovat myös isojen teollisten hankkeiden lupaprosessien kiirehtimismenettelyn käyttöönotto ja lupa- ja valitusprosessien sujuvoittaminen. EU-säännösten toimeenpanossa tulisi pidättäytyä kansallisesta lisäsääntelystä. YVA:sta hallitusohjelmassa todetaan, että se yhdistetään kaavamennettelyyn ja käyttöön otetaan käsittelyajat.

Täydentävä lausuma

Yhteensovitus lupamenettelyihin ja vastaavuus EU:n YVA-direktiiviin

Voimme hyväksyä ehdotetun kokonaisuuden YVA-laiksi ja siihen liittyviksi laeiksi erityisesti siksi, että esitysluonnos sisältää ehdotukset, joilla YVA-arviointi voidaan yhdistää kaavamennettelyyn.

Esitys ei kuitenkaan sisällä YVA-arvioinnin ja hankkeen vaatimien lupamenettelyiden yhteensovitusta. Pidämme tätä puutteena ja näemme, että tällainen tarkastelu ja uudistus ovat välttämättömiä vielä tämän hallituskauden aikana.

YVA-lain valmistelussa ei ole noudatettu hallitusohjelman kirjausta kansallisen lisäsääntelyn välttämisestä suhteessa EU-säännöksiin. Huomattavasti pitemmälle menevää harmonisointia olisi ollut mahdollista tehdä. **Jos kansallinen lainsäädäntö vastaisi paremmin direktiiviä, YVA-arvioinnin kesto lyhenisi jopa kuukausilla. Tältäkin osin uudistustyötä tulisi jatkaa vielä tällä hallituskaudella.**

Suurimmat erot direktiivin ja hallituksen esitysluonnoksen välillä koskevat:

- 1) hankeluetteloa eli kysymystä siitä, että Suomessa edellytetään ympäristövaikutusten arviointia sellaisiltakin hankkeilta, joilta direktiivi ei arviointia edellytä (lain liite 1),
- 2) tapauskohtaisen YVA-arvioinnin soveltamista mihin tahansa hankkeeseen direktiivin II liitteen rajaamien hankkeiden sijasta (lain liite 2),
- 3) erilliseen YVA-ohjelmavaiheeseen ja yleisön kuulemiseen myös tässä vaiheessa, joista kumpaakaan direktiivi ei tunne,
- 4) YVA-ohjelman ja YVA-selostuksen sisällöllisiin vaatimuksiin, joista direktiivissä ei säädetä ja
- 5) ympäristövaikutusten arvioinnin määritelmään eli kysymykseen siitä, mitä eri vaikutuksia hankkeen toteuttajan on Suomessa arvioitava, vaikka direktiivi ei niin edellytä.

Käsittelyajat

YVA-laki sisältää jo nykyisin käsittelyaikasäännöksiä. Uudistettavassa laissa ei juuri ehdoteta niihin muutosta. Yhteysviranomaiselle varataan edelleen käsittelyaikaa kaikkiaan 7 kk ja kokonaiskäsittelyajan ehdotetaan pysyvän nykyisenpituisena, 1-1,5 vuotena. **Isojen investointihankkeiden viranomaiskäsittelyyn kuluva kokonaisaika voidaan nopeuttaa vain, jos kaikkien eri menettelyjen käsittelyaikoja lyhennetään. Siksi puheena olevia lakiehdotuksia ei tulisi antaa sellaiseen, vaan lyhentää käsittelyaikoja ehdotetuista.**

Kaava-YVA:n yhteysviranomaisen ja muutoksenhaku

Pidämme hyvänä sitä, että esitys sisältää säännösehdotukset YVA-arvioinnin yhdistämisestä ns. hankekaavamenettelyyn. Ehdotus vähentää päällekkäisiä menettelyjä ja selvityksiä. **Työryhmä ei juuri pohtinut vaihtoehtoa, jossa kaavasta vastaava viranomaisen olisi samalla YVA-yhteysviranomaisen.** Vaihtoehto yksinkertaistaisi ja todennäköisesti nopeuttaisi vaikutusarviointia, kun menettelystä vastaisi yksi viranomaisen (yhteysviranomaiseksi kaava-YVA:ssa ehdotetaan ELY-keskusta).

Esitysluonnoksen mukaan kaava-YVA-arvioinnista olisi valitusoikeus osana kaavan valmisteluaineistoa ja valitusoikeus olisi kaikilla kunnan jäsenillä. **Tätä ei voida pitää hyväksyttävänä.** Ehdotus voi johtaa kaksinkertaiseen valittamiseen (ensin kaavasta, myöhemmin luvasta) ja se voi myös romuttaa sujuvoittamisen. Ehdotus ei täytä hallitusohjelman tavoitetta (valitusprosessien sujuvoittaminen) eikä se vastaa direktiiviä (asianosaisen valitusoikeus). **Onkin välttämätöntä, että muutoksenhakua ja sen toteuttamisvaihtoehtoja pohditaan vielä perusteellisesti ennen esityksen antamista.**

Helsingissä 24. päivänä lokakuuta 2016

Satu Räsänen